

ACC. N:R M. 10834:1-10.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Loanté Klähle
Härad: N. Åsbo Adress: Sjärstorp, Perstorp
Socken: Perstorp Berättat av: olika personer
Uppteckningsår: 1948 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Späckerier, fövolykade och själspeiling.

Skriv endast på denna sida!

Spöken, hemmakörande i Perstorps
skra. ikägkoms vid sekretskiftet och efter.
i Perstorps by. Överst på "Häggallien" hade
legat en källare på den mark som numera
tillhör Älderdomsbarnet. Själva källaren var
i-aserod sedan länge men den s. k. "källarkälsen"
stod kvar med sina dörrstolpar, överstycke
och något av "byred," även resten av en dörr.
Detta befanns i själva stengårdsgården mot
och nära intill landsvägen. En liten grå gubbe,
med eller utan huvud, enligt olika versioner,
syntes ibland komma ut från källaren och
tyst och stillsamt smygga ut mot vägen; innan
han beträtt denna upplöstes spöksyner till
intet. Ofredade aldrig någon, såg ej ens öf
någon. — särskilt de gånger han ej hade huv-
udet med sig. Har en inte varit synligt alls
på många år.

- i Bosarps by förekom ett bråkigt och ²
bullen-samt spöke vid det s. k. bostället, en
skopstad av obestämt kön. När sinnet rann
på, slog spöket med häppar i väggar, re-
fodas med bordkunden, slängde redskap
och andra yttre inventarier itering.
- i Kjellstorps by förekom länge ett dystert
och skräckinjagande spökeri. Man såg
buntar som av kläder ligga kring husen
och glöda. Även en littkista sig man stän-
de på en gödsalkög vid en utkusgavel.
sista fenomenet såväl ensamt, som i sam-
band med de glödande bytterna. Hänförde
sig till en svår gårdsbrand därstädes,
tidigt på 1800-talet, där flera personer
bledo innebrända.
- i Amot, intill landsvägen, nära Hyllstafta-
gården i Redby sku / låg en talldunge, var-

från hördes bara jämmet vissa vätter.

Där hade man någon gång kittat ett litet
baru, lagt i lördom, dödat. Hördes
ända till långt in på 1900-talet.

i Eftbarp, nära in på stånggården där och
istill den nu befätliga bron över fabriks-
kanalen, ligger en stor sten, "brustajnen".

Där hade en bröllopskatts slagit runt
och bruden ljutit döden mot stenen ifråga.

Hon varit sedan sedd av många, vid eller
sittande på stenen, i varma sommarvätter.

Självis har meddelaren också sett ljusa
kvinnoskepnader på denna sten, dessa vara
dock vid närmare granskning mycket verk-
liga och naturtroga. Kanske fullt så farliga.

Där lär också en gäbbe gå och traska, men
har inte något signalement på honom.

Här vara en gammal, sviken möllare.

Bekemåsa. En liten, krokig gammal 4
sögs ibland g^o runt en torvgrav, letande
i dyra med en låg kapp. Eldslögor och
andra lysfenomen förekommo också på
samma plats. En gammal drökte sig där
också, men det var så sent som efter 1902,
då jag såg henne livslevande. Hon bodde
då i en liten backstuga mitt emot och hade
på sin tid varit s. k. hölldam vid gäst-
givaregården, men var så bliven, för gammal,
och därtill skräckinjagande påt. Spökerieras
för ha förekommit före hennes död.

Platsen var mellan nya och gamla gästgivar-
gårdena. — I samma by, men längre österut,
i den s. k. Kungadalen, kunde man nattetid
se otrevligt och generande sällskap med en
hund. Versivaren gris är av senare datum
och tillkommit på skämt av känd person.

²
Tostarp hade ett liknande nattligt
spöksällskap att bjuda på. Detta tog dock
aldrig bestämd form, det hördes men syntes
inte, man mest förnam dess när-gångarhet.
Det var tillhands när man nattetid kom
från Tostarp, över det s.k. "ryed" och
skulle mot Ebbarp. Man passerade
bron över Bäljane äro obehindrat, men
så fort man kom genom en när-liggande
grind, där rögöngen korsade vägen, så
var "sällskapet" med detta något så gott
som oundvikligt. För var spöket tryggligt,
i likhet med de flesta, det följde med en
bra bit in i "havarna", och vek alltid av
vägen på viss, bestämd plats varefter
det försvann.

Ebbarps by, tycks vara begävat med
största antalet fasta spöken, ej mindre

än 7 till antalet, varav 2 absolut kvandlösa.
När man kommer från Blekenså över Ebbens-
bron och vidare c:a 20-30 uti. Kom spöket
från en källare t. v. sneddade över vägen
och försvan i högra dimkulisson. Spöket,
särskilt de kvandlösa, ha stor förkärlek
för dimmiga kvällar och nätter. Detta var
ett vanligt spöke med snabb gång.

Känpå uppåt vägen, vid den s. k. "gadan",
där det ligger en lång remsa allmännings-
jord ärsedd som "fädi-äkt" öf ställena
västerut som hade ögor i östra delen
av byn, kunde man i östra kvandlösa
spöke, detta kvandlöst, och det hade inte
alls brötkom, gick långsamt, liksom dröjande,
ibland stannade det till, liksom för att
lyssna. En enda gång lär det ha gett
hörbart ljud ifrån sig, det kvadrade
dost och dämpat, di öh di, samt-bickade

Nå^o bondfruar som skulle på kvälls-
kaffe hos en tredje, boende Österut i
byn. blev så bisktligt rödda, så de ble-
vo mest mållösa hela den kvällen, trots
de annars inte alls ledde av folkhäring-
ar, tvärtom. Detta förhör-liga hände 1911.
Spöket sjätokom in till mig dagen efter
och berättade. Det var en pigg gammal,
lång till växten, hon hade kast stor-
skal över havudet. Gudet hörrörde
från en upphittad, gammal peppar-
kvara av trä och det svaga klickandet
lär ha varit undertryckt skratt.

Det gick en liten kör väg ned till "myren",
längst ned kantad av stora yviga eubuskar.
Där fick utsvandrande också sällskap med
något och många förskräcktes och tog till
bens värre. Meddelaren har själv råkaf

at för detta där, och hajade till, just 8
gående och tänkande på spökehistorien.
Vill ej gå ännu närmare, ty spöken kom
som bekant, hämnas. Särskilt de levande.
Spöket är V. Där betydligt ofredligare.
Det var en Stor-Svart Hund, som sär-
skilt ofredade hästskjutsar, som kom
ut för västra "Tgestien", strax nedanför
den nu befintliga skolan, där hunden all-
deles särskilt ville få hästarna i sken
utaf allmänningen. Där låg ett par stora
stenar, varast genom en skenolycka
personer blivit ihjälslagna. ^{Hunden} Tycks
ha försunnit i bilarnas tidevarv.
På östra "Tgestien" fanns också rätt länge
ett hemskt spöke, som inga förspända
hästar kunde pressas förbi. På de förra
kusten gott av, sett "baktänges" genom kuden.

stolen, varefter köstarna icke kunde se spöket längre, men jämsamt kusken. Det var ett alldeles naktet bevrangel som brukade stå och posera vid en d.° belämlig stätta. Här för länge sedan tröttnat och syns ej mer till.

I "Harris-a-kovisaas" lilla hus kunde en längre tid inga människor bo, ty där uppträdde ett nattligt buller-spöke som var outtröttligt att föra odäsen. Till en början höll det sig på vinden, men sedan denna grundligt genomsökts och ingången dit tillbomrats och spikats, höll det sig likväl både där och nere i huset. Det visade en alldeles exempelös fräckhet, stängde stolar i kring, smällde med dörrarna kvälde de voro lösta och kaspade (den tidens regler) slog i väggar och i sänggavlar.

Sedan spöket fått va' om huset ensam
en tid, tröttnade det och försann totalt.
Tuärheten av den s.k. Ängstugan, strax
intill en kusplats, där en gång en viss
Asp ömkligen blev ihjälslagen vid ett
supskalar i "Frekka-krued", kunde nå-
gon se en liten, liten kvinna i väggro-
pen. Hon var knappt alushög, och bar all-
tid en rutig schal.

En fattare som blev ihjälstrucken av sina
egna kampaver uppe på krönet av "Iges-
bakterien", och som fick ligga och begravas
"ogill" — myndigheternas gjorde ejens rann-
sakning — har egendomligt nog aldrig spökat.
Ej heller den smed, som i egen skap av sät-
spilling" begravs av Öby körsdrackare i
Ebbarps utmark. Detta seare antagligen därför
att ^{han} myllades mer mitt i vägningen mellan två
socknar, ett gammalt gott medel att försvilla
genångare med.